

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи бакалавра
Зіміна Даніїла Івановича
на тему: ОСОБЛИВОСТІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ
В УКРАЇНІ
Науковий керівник: д. геогр. н. проф. Сегіда Катерина Юріївна

Актуальність теми дослідження. Суспільно-географічна поляризація є однією з ключових проблем і явищ у сучасному розвитку територій, яка відображає нерівномірність соціально-економічних, культурних та політичних процесів у просторі. Це явище має значний вплив на функціонування суспільства та території, розвиток економіки та забезпечення соціальних потреб. Дослідження суспільно-географічної поляризації дає розуміння просторових диспропорцій та формування ефективних заходів та стратегій, що спрямовані на зменшення нерівностей між регіонами та досягання сталого розвитку. Суспільно-географічна поляризація в Україні має свої специфічні особливості, як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні. Відмінності у прояві цього явища створенні під умовами історичних процесів заселення та освоєння території, геополітичні впливами, нерівномірністю соціально-економічного розвитку, національним складом населення, а також рівнем соціальної вразливості та стійкості населення, які відрізняються в залежності від регіонів і типів населених пунктів.

Об'єктом дослідження є суспільно-географічні процеси, що відбуваються на території України в контексті просторової нерівномірності соціально-економічного та демографічного розвитку.

Предметом дослідження є просторові прояви, чинники та наслідки суспільно-географічної поляризації в Україні.

Мета дослідження – визначити сутність, особливості, причини та наслідки суспільно-географічної поляризації в Україні, встановити зміни після початку повномасштабної війни.

Для досягнення мети були поставлені **наступні завдання:**

- розглянути сутність, зміст і наукові підходи до вивчення суспільно-географічної поляризації;
- проаналізувати рівень соціально-економічної диференціації в розрізі регіонів України, визначити чинники та прояви суспільно-просторової поляризації;
- виявити зміни у просторовій поляризації України під впливом повномасштабної війни; провести SWOT-аналіз суспільно-географічного розвитку України з урахуванням виявлених поляризаційних процесів.

Проблема поляризованого розвитку регіонів України пов'язана зі значним поширенням депресивних регіонів, розривів та відмінностей регіонів.

Визначено доцільність використання отриманих результатів для розробки стратегій мінімізації процесів поляризованого розвитку регіонів. Зокрема, прояви суспільно-географічної поляризації досліджували та розглядали Пилипенко І., Мезенцев К., Підгрушний Г., Мезенцева Н., Горіна, Г., Барановський М., Шаблій О. та інші.

Апробація. Результати, безпосередньо пов'язані з темою кваліфікаційної роботи, були представлені у формі тез доповіді *«Прояви суспільно-географічної поляризації в Україні в умовах війни»* на Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих науковців *«Регіон – 2025: суспільно-географічні аспекти»*. У доповіді висвітлено загострення соціально-географічних контрастів у регіональному розвитку України в умовах повномасштабного воєнного конфлікту. Окремі положення також обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції *«Регіон-2022: стратегія оптимального розвитку»*, міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих науковців *«Регіон – 2023: суспільно-географічні аспекти»*, опубліковані у співавторстві у статті *«Можливості застосування комп'ютерних ігор в освітньому процесі (на прикладі моделювання міст у Cities Skylines)»* у фаховому виданні України категорії Б.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань) та додатків. Обсяг кваліфікаційної роботи складає 81 сторінку, містить 16 рисунків та три таблиці.

Ключові слова: суспільно-географічна поляризація, історичні процеси, чинники впливу, сталий розвиток, Україна.